

ARKADIJ ARKANOV (1933), ruski sovjetski prozni i dramski pisac, doskora poznatiji čitaocima samizdatske književnosti nego onima koji čitaju časopise i knjige objavljene u SSSR. Povremeno se javljao sa humoreskama na poslednjoj stranici moskovske Literaturne gazete. Sa dve priče je zastupljen u samizdatskom i tamizdatskom almanahu *Metropol*. Roman »Rukopisi se ne vraćaju«, Arkanovljevo prvo javljanje sa većim proznim tekstom, objavljen je u časopisu *Junosć*, sveska za decembar 1986. godine. Naslov romana, pogotovu uz piščevu žanrovsku odrednicu »nenaučna fantastika«, upućuje na Bulgakovljevo »Rukopisi ne gore«.

nenaučna fantastika

rukopisi se ne vraćaju (II)

arkadij arkanov

Ona opominjuću podiže desnu ruku: kaže, ne smetaj, pričekaj trenutak, zauzeta sam. Aleko Nikitič je ljubi i potiljak i vidi da Glorija čita baš onu svesku u crnom kožnom povezu, koju je on, još po danu, izvadio iz tašne i ostavio kod kuće.

— Ovo je neobično zanimljivo — govori ona nastavljajući čitanje — tako neočekivano, tako sveže, tako neobično. . .

Glorija već nekoliko godina ne radi, ali je zato vrlo aktivna u društvenom radu u gradskom klubu ljubitelja čoveka, gde je potpredsednica.

— Gde je Mašenjka? — pita Aleko Nikitič.

— Mašenjku kupa Polina — odgovara Glorija — a Leonid ima predstavu.

Osećaj neprijateljstva prema Leonidu nastaje ispod rebara Aleka Nikitiča, ali on prigušuje taj osećaj.

— Potreban mi je sto — kaže on.

— Alik, ko je taj čovek? — pita Glorija.

— Davo će ga znati. Upao mi je u kabinet prošavši pored Zverceva. Spustio svesku pred mene i rekao da Zvercev ispravlja Sartra. . . Deluje kao da nije baš potpuno normalan. Oči. . . nekako čudne. Ali, najinteresantnije je što je Zvercov, kad sam telefonirao, rekao da kod njega niko nije svraćao, ali je tog trenutka stvarno ispravljao Sartra.

— Objavićete Sartra? — iznenađuje se Glorija.

— Koješta! Šta vam je, kažem, Zvercev, da ispravljate Sartra? I znaš šta je odgovorio? Da su mu danas doneli prevod nepoznatog Sartrovog rada i on je odlučio da ga malo popravi i uvrsti u časopis. Glupost.

— Sartr je, naravno, vaša unutrašnja stvar — kaže Glorija — ali ovaj momak — pokazuje svesku — je vredan pažnje. Samo slušaj!

„Madrant je hrkao ispušten pod purpurnim pokrivačem. . .“

— Da, pogledao sam — pokušao je da se odbrani Aleko Nikitič.

— Ne, slušaj pažljivo! — uporna je Glorija. — Kakva aliteracija! Samo u prvom pasusu ima 25 „r“. To stvara napetost i pobuđuje gospodarenje! — I Glorija nastavlja:

„Sunce koje se podiglo nad morem blede šafranastim zracima je udaralo u guste tamnocrvene zastore, koji su skrivali madranta od svetla i čuvali njegov noćni san. I što se sunce više uzdizalo nad morem, to je u madrantovoj spavaćoj sobi postajala blistavija iluzija krvave zore.

Četiri ljubičasta roba mahala su metodično i gipko mirisnim lepezama. I kada je madrant kožom čela ili obraza osetio prijatno strujanje vazduha, shvatio je da se probudio i da je nastupilo jutro. Obično madrantovo jutro, jutro tih ljubičastih robova, jutro njegovog naroda i čitave zemlje, koju mu je dalo nebo.

Ponekad se madrant budio noću. Ili zbog nasrtljive muhe, što je bio očiti propust robova, ili od suviše snažne vazdušne struje izazvane lepezama, što je, takođe, bio propust robova, ili od strašnog sna. . . Ali, bez obzira na uzrok, sama činjenica buđenja u noći bila je smrtna presuda svoj četvorici robova, koje su u jutro nastupajućeg dana bacali svetim kujmanima da ih prožderu, da se na te ljubičaste mrcine ne bi trošilo dragoceno olovo, da se o njih ne bi tupile sekire i sablje, da se njihovim smrdljivim telima ne bi skrnavila plemenita morska voda i ne bi trovala zemlja pokapanjem njihovih mrskih ostataka.

Ako bi noć prošla mirno, ujutro bi robove odvodili u mračne kazamate, obilno ih hranili hranom začinjenu ukusnim ali uspavljajućim špicijama, posle čega su oni spavali do noći. . .

Madrant je otvorio oči i odmah je na sebi osetio poglede mržnje četiri para robovskih očiju. On ih je jednostavno prezirao.

Madrant je prezirao zarobljenike i robove. Robove zbog njihove ćutljive pokornosti, zarobljenike zato što su rađe prihvatili ropstvo nego smrt, zato što vratiti se u takav život, koji im je preostao, čak ne za život, nego za postojanje, mogu samo životinje. Ali životinje se za postojanje hvataju nesvesno, a ovi svesno. Znači, oni su gori od životinja. . .

U poslednjem trenutku, pred zarobljavanje, sopstveno oružje je moglo biti iskorišćeno protiv sebe.

Ali oni, zbog nečeg, to nisu učinili.

Mogli su se posle odreći hrane i vode. . .

Ali oni se nisu odrekli.

Mogli su udariti stražara ili pljunuti u lice nekom načelniku.

Ali oni ne udaraju i ne pljuju.

Znači, hvataju se za ono što nikako ne može biti nazvano život i nadaju se onome za šta već nema, i ne može biti, nade.

Od trenutka kad je postao madrant bilo je, istina, ispada. . . I nikada nije raspravljao sa junakom, koji je pokazao ljudsku osobinu. Naprotiv, i tako je bilo svakog puta u slučaju nepokoravanja, sakupljao je na trgu tu jadnu gomilu, tu

tupu stoku, i do neba je uzdizao nepokornog, hvaleći njegovu smelost i stavlajući ga za primer ostalim pokvarenjacima.

A zatim su buntovnika odvodili na kraj litice Slobode, kako ju je nazvao madrant i poklanjali mu poslednju priliku: morao je skočiti sa te strašne visine u more koje je blekalo negde dole i ili se razbiti o kamenje uz obalu, ili potonuti, ili postati žrtva ajkula, koje su se neznano zašto, kao za praznik sakupljale pod liticom Slobode u dane takvih egzekucija.

Sloboda je bila posednja prilika, ali je ipak bila prilika.

I posle svega, madrant se upućivao bazenu sa vodom sa svetim kujmanima, i niko nije mogao slušati kako on moli nebo za spas nesrećnog ponosnog usamljenika.

Nadao se da će njegove molitve biti uslišene i to ga je smirivalo.

Jedini je on hteo i samó je u njegovoj vlasti bilo da da slobodu onome ko ju je zaslužio, ali madrant to nije mogao učiniti, zato što ga ne bi shvatili, zato što drugačije on ne bi bio madrant. . .

Dešavala su se, istina, i pokajanja. Tada je madrant davao znak rukom i pokajnika su vraćali nazad u gomilu, posle čega je on do svog kraja ostajao najodvratniji rob čak i među robovima, i to je bila pravedna cena za pokajanje.

Madrant je tih dana bio odvratno raspoložen.

Madrant je tri puta zazvonio. Oči robova dobile su zabrinut upitni izgled, ali četvrtog zvona nije bilo, to je značilo da je noć prošla mirno i da danas nema nikakvih prigovora na robove.

Pojavili su se stražari i odveli su robove iz spavaonice. Tada je madrant ustao i prišao ogledalu.

Imao je četrdeset dve godine. Koža lica i tela bila mu je elastična i preplanula, čak se ni prvi znaci starosti još nisu pokazali.

Napravio je desetak vežbi disanja, poigrao se malo mišićima, i, zadovoljan raspoloženjem, rastvorio je tamno crvene zastore i, kad ga je sunce udarilo po očima i on kihnuo, definitivno se uverio da je nastupio novi dan.

Dvojica masera, ne robova, marljivo su doveli njegovo telo u dobru kondiciju i predali ga lekaru, koji je posle pažljivog pregleda i nekoliko manipulacija izrazio potpuno zadovoljstvo stanjem madrantovog zdravlja, na šta je madrant, sa svoje strane, izrazio nezadovoljstvo bojom lekarevog lica.

Lekar se nasmešio kao krivac i pao je na kolena i, tražeći usnama madrantovu ruku, počeo verovati da se on, lekar, odlično oseća i da to mogu potvrditi sve tri njegove žene (rang madrantovog lekara dozvoljavao mu je da ima tri žene), a boja lica koja se preuzvišenom madrantu učinila loša samo je posledica preterivanja u upotrebi jagoda.

Madrant je saslušao lekarevo izlaganje i nežno ga pomilovao po čelavoj glavi. Danas nije imao ideju da ukloni lekara, čega se ovaj i plašio, zato što je uklanjanje od madrantove ličnosti značilo i promenu ranga i otklonjenog je lišavalo mnogih, ako ne i svih, privilegija.

U stvari, oni koji su bili u madrantovoj blizini, takođe su bili robovi, ali za razliku od pravih robova, ovi su smatrali da su slobodni, i madrant je s njima igrao igru nastajalu vekovima, drukčije on ne bi ni bio madrant.

Glorija ispod naočara gleda muža. Aleko Nikitič drema, sedeći na divanu, zvižduče i mljacka.

— Ne spavaj! — kaže Glorija. — Slušaj!

— Sve čujem — trza se Aleko Nikitič. — „Drukčije on ne bi ni bio madrant. . .“

— Ovo je jako dobro! — uzvikuje Glorija. — „Drukčije on ne bi ni bio madrant. . .“ Dalje ima razvučenosti i niz frivolnosti, od kojih se, naravno, treba sačuvati, ali u celini. . . Znaš, telefonirao je Damenliben, izložila sam mu svoje oduševljenje, on bi divno ilustrovao. . .

Aleko Nikitič, svakako, ima poverenja u Glorijin ukus, ali ne voli kada se ona otvoreno meša u redakcijske poslove.

— E, ovo je već previše — primećuje on ustajući sa divana. — Nijedan čovek iz redakcije, uključujući i mene, još nije čitao, a ti nudiš Damenlibenu. . .

— Ne nudim, Alik. Samo sam mu iznela svoje mišljenje.

Iz kupatila izlazi Polja noseći u rukama Mišenjku umotanu u peškir od frotira.

— Evo, i dedica je došao — peva Polina i predaje dedi unuku.

Mašenjka odmah hvata Aleka Nikitiča za nos.

— Bila si kod Rapsoda Murgaboviča? — pita on.

— Sve sam uzela. On ti se klanja i rekao je da će u ponedeljak svratiti zbog članka. . . Pretpostavljam da će ti napisati.

Aleko Nikitič voli kćer, ali ni njoj ne dozvoljava da se meša u redakcijske poslove.

— Šta treba on će napisati! — kaže strogo i pokušava da iz Mašenjkine ručice izvuče svoj nos.

Glorija nosi Mašenjku u drugu sobu i ona i Polja počinju je pakovati za spavanje.

Aleko Nikitić seda za sto i pred sobom širi materijal Sverhščenskog, po kojem je već majstorskom rukom prošao Indej Gordejević.

Članak Sverščenskog „Mi — Muhoslavljanji“, napisan za časopis „Polje-poljiško“ povodom 1200 godišnjice rodnog grada sa ispravkama i primedbama Indeja Gordejevića sa leve strane i mišljenjima Aleka Nikitića sa desne strane.

Sitna riba, da bi počeo sobom!

I. G.

Idem po mom starom, ali večno mladom gradu. Veličanstvena sedokosa lepota lagano vuče svoje talase. Slavka, koja u oblasti Sekrešća (sada Muhoslavske Čeremuške) prima u gostoljubivi zagrljaj mladu sestru — čudljivu Muhu. Stari hrastovi koji pamte još Džingis hana, šapatom me pozdravljaju: „Zdravo, čoveče! Zdravo, graditelju novog!“

Opet ja!

I. G.

A po širokom prospektu Holmogorova žure na svoja radna mesta nasmehani i do bola u srcu meni dragi Muhoslavljanji: ljudi-radnici, ljudi-romantičari, ljudi-pronalazači. *Idem i mislim: kad bi sada, nakon 1200 godina, vaskrsao neko od stanovnika drevnog grada Muhoslavska, ne bi prepoznao rodno mesto.* Lik grada se promenio do neprepoznatljivosti. Fabrika šibica je gordo raširila svoje objekte — ponos Muhoslavska. Slava naše hemijske fabrike grmi daleko preko granica. Prošle godine sam imao priliku da boravim u dalekoj Fanberi — gradu kontrasta. Prijatan ponos mi je napunio srce kada sam na stolu gradonačelnika Fanbere ugledao poznati balon sa lepkom drage naše fabrike. Obični Fanberani, saznavši da sam iz Muhoslavska, široko su mi se smešili i govorili „Hvala!“ A od glavnog prospekta na sve strane, kao mladi izdanci od snažnog stabla, u svim pravcima pružaju se ulice i uličice, čuvajući svojim imenima sećanje na nedavnu i davnu prošlost. Odavno su minula ta vremena, mnogo se promenilo. . . Nepromenjen je ostao duh rodnog grada, koji se prvi put spominje u drugoj polovini VIII veka. Nepoznati letopisac pečenješkog vođe Černila piše: „U toj dolini nije se mogao podići logor, komaraca i muha bi slavno“. . . Možda je od

M. b. ovo je suviše no? I tako je u gradu mnogo muha!

I. G.

toga i nastao Muhoslavsk. Naš zemljak, istoričar Sehtman M. I. ima drugačije mišljenje. U svojoj monografiji „Okušavati prošlost“ piše: „Mesto na kojem se nalazi Muhoslavsk do XII veka je nazivano Pasje blato. U XII veku stanovništvo se počelo baviti krznarstvom i gajenjem šljiva i grad se postepeno počeo nazivati Muhoslivsk. Tokom vremena fonetička pokretljivost, svojstvena našem jeziku, dovela je dotle da se „e“ pretvori u „a“, i „i“ u „a“. . .“ Mnoga iskušenja su pala na rodni grad. U XIII veku u doba tatarsko-mongolske najezde bio je srušen sa zemljom. U vreme bunja Poljaci su spalili grad do temelja. 1872. godine, kad se Slavka izlila preko obale, grad je bio potpuno poplavljen. Treći, definitivni dolazak dugujemo ruskom trgovcu Nikiti Evstafjeviču Holmogorovu, koji je 1863. godine ovdje osnovao radionicu za preradu metala (sada fabrika šibica).

Ne „dolazak“, nego „rođenje“! Mi smo ateisti!

I. G.

Sada je u našem gradu lepota stadion sa 150.000 mesta, sa saunom i rehabilitacionim centrom. Svaki osmi Muhoslavljanin ima mogućnost da se bavi nekim sportom, svaki šesti ide u muzički teatar, svaki peti se koristi javnom bibliotekom „Glinka“, koji je, takođe, boravio u našem gradu.

Saglasan sa I. G. A. N.

Tačnije: „Pamte Džingishanovo kstvo“. . . A. N.

Veoma dobro! A. N.

Bolje „imali smo“. I ja sam bio u Fanberi. A. N.

Precizirati, za šta „hvala“! A. N.

Precizirati vek. A. N.

Precizirati vekove i godine. A. N.

Pravilno je — „mongolsko-tatarsko“ ako se radi o ropstvu. A. N.

Saglasni! A. N.

Ovo je nivo! A. N.

Ne „lekari“ nego „Ljudi“.

„Praznične dane“, amerikanizmi nisu potrebni. I. G.

Svakih 12 sekundi sa konvejera naše fabrike šibica silazi po jedna kutija šibica, svakih deset minuta u dalekoj Australiji od naših hemikalija ugine po jedan zec, svaki drugi Muhoslavljanin se registruje u gradskom Zagsu*,

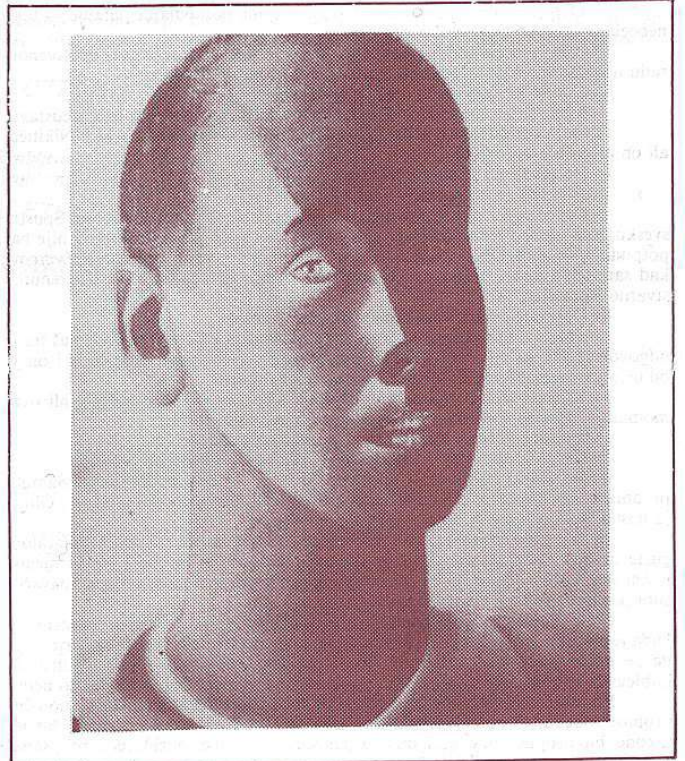
a za svakog trećeg su gostoljubivo otvorena vrata bolnice, gde skromni lekari u belim mantilima prave čuda. U zoni odmora, koja se nalazi na Muhu, pod otvorenim nebom, Muhoslavljanji vole da provode vikende. Vođe Muhu i Slavke su bogate ribom. Crvenperka ide na mamak, a grgeč nikako, još se i poigra sa srcem ribolovca.

Kroz provodnike juri struja — svetli novoj budućnosti. Volim u tople julske večeri da lutam gradom i udišem ljuti miris amonijaka iz hemijske fabrike, volim, pritajivši se u žbunju, da uživam u zaljubljenima kad u sećanju sami od sebe nastaju aromatični stihovi muhoslavskog pesnika Kolbaska: „Sebe u Mohoslavljanje ubrajam. Kao jednim šavom povezani. Ako da bežim počnem da pomišljam, drži me čvrsto, gradu rodeni!“

Precizirati cifre. A. N.

*(Zags — z a p i s i v a — nje aktova građanskog stanja — ma-tičar. prim. prev.)

U Kolbaska se mogu naći i sočniji stihovi. A. N.

„Gospodu“ a ne „drugove“. I. G.

I u ove slavne dane srećni smo da pozdravimo drugove koji su nam doputovali iz grada Fanbebere, na čelu sa gradonačelnikom gospodinom Bedejkerom i kažemo im „You are welcome to Mukhoslavsk!“ Dobrodošli su nam gosti koji imaju dobru volju, ali onima koji nam dolaze da špijuniraju, njuškaju, klevetaju, svakog trenutka možemo reći: „Go home!“ Dubina narodnog gneva ume da psuje, kad zatreba!

I evo, idem po rodnom gradu, izgubivši se među hiljadama takvih, kao i sam što sam, zaljubljenih u svoj grad, i svima nam na licima blista jedna ponosna, srećna misao: „Mi smo Muhoslavljanji!“ Uostalom, zašto samo danas! I sutra, i prekosutra, i na vek! . . .

Druže Sverhščenski! Ne treba sebe poistovećivati sa četavim narodom! I. G.

Bolje „delegaciju“. Pozdravljati gospodu ideološki je nestinisto. A. N.

Nije potrebno plašiti. A. N.

U jedanaest sati Aleku Nikitiću telefonira Damenliben. Posle toga Aleko Nikitić petnaest minuta dobuje po stolu S-s-s. Vrti svesku u crnom povezu, kao da utvrđuje njenu težinu, i okreće brojčanik telefona.

— Inđeju Gordejeviću? Pozdravljam te, dragi moj! Nisam te probudio? Pa sećaš se, doneli su rukopis. . . Saznao sam da je autor sin nekoga iz Moskve. . . Baš tako. . . Ništa posebno. . . Izvršno napisano. . . Ima aliteracije. . . Naše vreme. . . Sa nekim, znaš, istočnjačkim koloritom. . . Ne, sa Bliskim istokom nema veze. Danas ću pročitati. . . Mislim da treba telefonirati N. R. i posavetovati se. . . Ne odmah, naravno. . . Sutra ću dati Olji da prekuca. . . Mislim kad upoznam Zverceva i Sverhšenskog. . . Baš tako. . . Pa, pozdravi suprugu. . .

Aleko Nikitič lupa pesnicom po svojoj čelavoj glavi, pokušavajući da potera pospanu zverčicu, koja je već zaseda kod potiljka i umiljato liže Aleku Nikitiču, a zatim zove Gloriju. Glorija se pojavljuje u roza noćnom halatu, koji joj je Aleko Nikitič doneo iz Fanbere, uzima svesku u crnom kožnom povezu, i sedna na divan, prebacivši nogu preko noge i obnavivši još dosta vitke i gipke noge. Danton se smešta pored nje, naslonivši glavu na njeno bedro. Jednim pokretom glave zabacuje vlažnu kosu nazad i širi je po naslonu divana, i nastavlja čitati od mesta na kojem je prekinula pre nekoliko sati. . .

„ . . . drukčije ne bi bio madrant. . .

Pojevši doručak koji se sastojao od komada ovčetine ispečenog na žaru i šolje tonizirajućeg soka od narandže, madrant je pošao u crnu salu, kuda je obično pozivao na referisanje Prvog ministra.

Prvi ministar nikad nije dozvoljavao da bude čekam.

Malog rasta, pogrbljen, s malim okicama koje se streljale u svim pravcima, Ministar je ušao u crnu salu, nisko je spustio glavu, spustio je na rame (jedini je on imao pravo da pred madrantom ne pada na kolena), i izgovorio je, dodajući svom glasu ubedljivost i iskrenost, svakojutarnji pozdrav, koji se svodio na to da je novi dan doneo novu veličinu i novu moć madrantu i njegovoj zemlji, iako je još juče izgledalo da se ne može zamisliti moćnija veličina i veličanstvenija moć.

I iako je tokom mnogih godina madrant navikao na ove reči, koje su već postale ritualne i znao njihovu pravu vrednost, lovio je sebe u tome da pozdrav Prvog ministra, koji je postao pravilo, donosi njemu, madrantu, određeno zadovoljstvo.

Prvi ministar je bio mudar čovek i smatrao je da je madrant dete, koji svojim nebeskim bićem ne treba da se udubljuje u smrad i prljavštinu unutar zemaljskog smeća. Madrant je rođen kao madrant i mora ostati madrant,

ministar kao ministar,
građanin kao građanin,
rob kao rob.

Država postoji zbog madranta.

Robovi zato da bi ih madrant mrzeo.

Žene zato da bi ih madrant voleo.

Građani zato da bi se razmnožavali i madrantu darovali nove podanike.

Pobede zato da bi madrant bio pobednik.

Porazi zato da bi obeležili početak budućih pobeda.

Madrant mora znati ono što se u zemlji događa, a kako — time se bavi Prvi ministar.

Madrant mora potvrditi ono što mu ministar donosi na potvrdu, i ne potvrđuje ono što ministar smatra da nije za potvrđivanje. U tome je težina i mudrost Prvog ministra.

I ne vredni ni prebijene pare ako između njega i madranta nastanu nesuglasice.

Tada je Prvom ministru mesto u bazenu sa svetim kujmanima.

Madrant je podigao desnu obrvu i na njegovom licu se pojavio jedva primetan osmeh kad je Prvi ministar izložio mladom madrantu potrebu izgradnje nove tamnice u steni pored Ponora Slobode.

Zar se toliko uvećao broj madrantu neodanih građana da im je postalo tesno u staroj tamnici? Zar nije bolje iskoristiti snagu i sredstva, predviđena za obezbeđenje neodanih, za podizanje šumskog zabrana, u kojem bi se prijatno osećali odani?

Prvi ministar je napravio pauzu, a zatim se lako nasmešio madrantu („Razumem, uzvišeni madrantu, tvoje sumnje.“) Zar se može povećati broj onih kojih uopšte nema? Odanost građana koji povremeno ili stalno žive u staroj tamnici ne izaziva nikakvu sumnju. Više od toga, anketa načinjena sa onima koji su izašli iz tamnice, objavljena u „Almanahu“ Čikinita Kaelo, kazuje da je odanost madrantu porasla dva do tri puta, a u pojedinim slučajevima neizmerno. Time se samo dokazuje poznata filozofska postavka da odanost, kao i pesma, nema granica. Danas je veća nego juče, a sutra će biti veća nego danas. Na taj način, pozivajući u tamnice što je moguće većeg broja bezuslovno odanih građana, stimulišemo dalji rast njihove bezgranične odanosti, pretvarajući tamnicu, po tačnom zaključku onog istog Čikinita Kaela, u leje odanosti.

Madrant je spustio desnu obrvu i osmeh sumnje je iščezao.

Prvi ministar je ponovo nagao glavu, vrat je uvukao među ramena, svim svojim izgledom dajući na znanje da danas nema više ništa čime bi vredelo opterećivati dragoceni madrantov mozak.

Ali madrant nije žurio da otpusti Prvog ministra, a prvi ministar nije sumnjao da će sada uslediti za njega krajnje neprijatno pitanje, na koje mu se nije odgovaralo, jer je smatrao da samo pitanje nije vredno da ga postavlja mladi madrant, ono je nenormalno za madranta, a ovog puta se u njemu nalazi i izvesna opasnost za madranta. Ne mora se on interesovati za plavojku sa pre dve nedelje potopljenog stranog broda. Naravno, svaki kapetan svake fregate može biti raščerečen, ali ne zato što se malo pozabavio plavušom pre nego što ju je poslao u grad. Nije mogao pretpostaviti da će se u nju zagledati sam madrant. Pa u čemu je problem? U madranta je planula vatra. Zašto i ne bi? Ali drži je negde po strani. Naravno, ne u ženariumu — zakonite supruge ni rastrelje strankinju. Zar da je smesti u ružičasti dvorac? I zašto? Da je dve nedelje ni prstom ne bi takao? Samo zato da bi svakog dana pitao prvog ministra ko je ona i kako je? Onda naredi, uzvišeni madrantu! Kastriraj Prvog ministra i postavi ga kao evnuha kod plavuše. Tvoja volja! Budala je raščerečen kapetan fregate! Šta mu je trebalo da je vuče sa sobom? Nenormalnost. Određena nenormalnost sa madrantove strane. I opasnost za njega. . .

I Prvi ministar mu je odgovorio na nivou svoje obaveštenosti i sa poštovanjem sa kakvim se odgovara madrantu čak i najneprijatnije pitanje: juče uveče Olvis se smirila, plivala je u bazenu, nije odbila jelo i uveče se dotala što ju je činilo još privlačnijom („Odvratna larva!“) Šta još? Prijatnim glasom je pevala nešto na svom jeziku. („Gadno je kvakala!“) Šta je pevala? Sve je preduzeto, uzvišeni madrantu. Specijalno pozvani Čikinita Kaelo preveo je njenu pesmu, evo je. . .

Prvi ministar je razvio list hartije. . .

Leti, pesmo moja, preko okeana i nadi svoju pro hladnu zemlju. . . Ispričaj kako je smrdljivi urođenik sa mnom učinio ono što se rečima ne može opisati. . .

(„Da, madrantu, već sam izdao naređenje tvojim pomorcima da se moraju kupati tri puta dnevno. . .“)

Ali pećina je moja začarana, svaki koji u nju prodre umreće. . . Napasnika je na čerečenje osudio njegov gospodar. . .

A dalje? Dalje je niz specifičnih obraćanja.

Leti, pesmo moja, ptico moja srebrna, poslednja moja nado. . . Čekam. . .

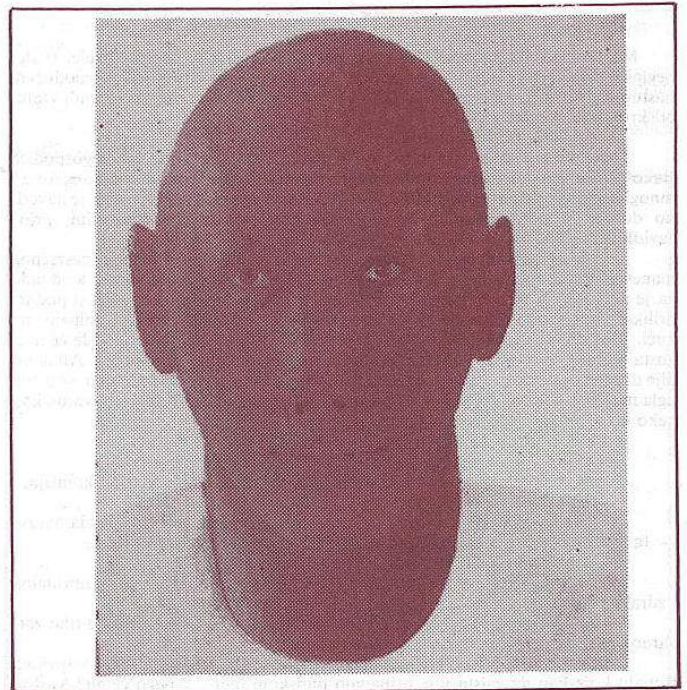
To je sve, madrantu. Dao sam nalog svim službama tajnog nadzora da otkriju o kakvoj se začaranoj pećini radi. Usudujem se da mislim, madrantu, da promenjeno ponašanje strane lepote (Belotrba ajkula!“) i njene poslednje reči govore da ona čeka tebe. Više nema nikog da čeka. . .

Madrant je gestom dao znak ministru da je razgovor završen, i zatvorio je oči. . .

Olvis je dremala na niskom mramornom ispustu, koji je obgrljivao smaragdni bazen. Njena duga, boja slame, kosa doticala je vodu i pri svakom, čak jedva primetnom dašku vazduha leno se pokretala, kao da je izrasla iz vode.

Potresno izgubljena u neverovatnom kaleidoskopu poslednjih događaja, postepeno se vraćala u život. Pošto po prirodi nije bila preterano egzaltirana, nije bila vaspitana u tradicijama nepotrebnog romantizma, umela je da se adaptira u najneočekivanijim situacijama, kada je osećala da to nije privremena slučajnost, da je to za dugo, ako ne i zauvek, da treba prihvatiti okolinu, da bi se preživelo, prihvatiti, po mogućnosti ne rastvarati se u okolini, nego, naprotiv, pokušati da se ta okolina prihvati u najudobnijem, za nju, Olvis, obliku.

Otpremljena sa dve desetine okorelih ubica na nenastanjeno ostrvo zbog gubljenja svake pristojnosti zamene slatkog tovara koji je dobila pri rođenju, za novac, kojeg je bila lišena od samog tog rođenja. Olvis je veoma brzo shvatila da urođenici koji su je zarobili misle da je čistokrvna princeza i da je u njenom interesu da podržava i razvija tu verziju. U protivnom, isprobaće je svi muški stanovnici ovog glupog ostrva (ili poluostrva), zatim će je ženski stanovnici, uz puno odobravanje tih muških stanovnika, rastrgnuti na komade. Zato se ona nije okrenula, nego je sa prezirom posmatrala kako je bio raščerečen tu, na palubi, onaj smrdljivi neotesani kapetan, i čak nije ni zahvalila, kako i priliči čistokrvnoj princezi, urođenikom vođi za njegov normalan, sa gledišta princeze, čin osvete.

Olvis je dremala na niskom mramornom ispustu, koji je obgrljivao smaragdni bazen, kad se nečujno pojavio madrant. Prekrstio je ruke na grudima i ne trepćući gledao u, na ispustu, ispruženo telo, pokriveno lakom žutom tkaninom, koje je palilo njegove oči, gledao je i nije mogao odvojiti pogled.

U dremežu oslabljene ženske konture, kao zamagljene, takođe dremajućom žutom tkaninom, izazivale su vrtoglavicu svojom promjenljivom nekonkretnošću.

I ženarium sa pedeset lepih žena, svih boja i rasa, vaspitanih u duhu klanjanja, koje su ga volele, izgubio je svoju uobičajeni smisao i pretvorio se u predmet dosadne, opterećujuće suvišnosti.

Olvis je otvorila oči osetivši gotovo fizički dodir gospodarevog pogleda i ugledala je vođu koji je stajao na nekoliko koraka od nje.

Od momenta kako je smeštena u ovaj ružičasti dvorac, vod ju je svakodneвно posjećivao. Pojavljivao se nečujno i čutke, stojeći na priličnoj udaljenosti, gledao je svojim tamnim široko rastavljenim (to joj se baš sviđalo) očima. Čudna, zelena, slobodna odeća (to joj se nije sviđalo) loše je skrivala atletsku, širokih ramena (to joj se veoma sviđalo) figuru. I svaki put pri njegovoj pojavi Olvis se grčila, pokušavajući da čim bilo pokrije obnažene delove svog tela, i počinjala je uzmicati prema dubokoj niši, gde se nalazila njena postelja, nagrađujući vođu pogledom mržnje i gnušanja, pripremiši u grudima histeričan krik gorde princeze za slučaj da vod načini u njenom pravcu makar jedan korak. Ali on je, postojavši neko vreme, odlazio, ne izgovorivši ni reči, ne pokazujući ni razdraženost, ni divljenje, ni zloću.

Shvatajući da takva jednoličnost može postati zamorna i u vodi izazvati najneočekivaniju i za nju najopasniju reakciju, Olvis je još juče odlučila da promeni taktiku.

(Nastaviće se)

Sa ruskog: Aleksandar Bodnjorević